

Duurzaam Botrytis beheersen begint bij jou

De buurman in the spotlight

Jan-Kees Goud¹, Hans Mulder^{1,2}, Yvonne Gooijer² en Peter Leendertse²

¹ Redactie Gewasbescherming KNPV

² CLM; e-mail: ygooijer@clm.nl

Hoeveel onderzoeksresultaten en methoden er ook bestaan om Botrytis te beheersen, wanneer de meerderheid van de telers ze niet toepast wordt er geen milieuwinst behaald. De meeste onderzoeksresultaten zijn publiekelijk beschikbaar, maar worden nog niet gebruikt. Van veel resultaten en methoden is binnen het project 'Telen met toekomst' bekeken of ze in de praktijk toepasbaar waren (o.a. Rovers, 2010). De meest haalbare geïntegreerde gewasbeschermingsmethoden hebben de status gekregen van 'Good Practice': dit zijn maatregelen die effectief zijn tegen de belagers van het gewas, milieuwinst opleveren, economisch rendabel zijn en, vooral, inpasbaar zijn in de bedrijfsvoering van een grote groep telers (Wijnands & Brinks, 2010). Om deze groep ook daadwerkelijk zover te krijgen dat ze deze good practices gaan toepassen is echter een extra inspanning nodig.

Spotlight-telers

Nederlandse telers hebben vaak een hoog opleidingsniveau en hebben toegang tot allerlei kennis via vakbladen, demodagen en studieclubs etc. Tegelijkertijd is de meerderheid terughoudend in het doorvoeren van allerlei vernieuwingen. Telers zijn doorgaans pas overtuigd van het nut van bepaalde maatregelen als ze in een normale situatie dicht bij huis zien dat iets echt werkt. Daarnaast zijn er in elke sector wel een aantal voorlopers: innovatieve telers die steeds de nieuwe methoden als eerste oppakken. De invloed van deze voorlopers op het over de streep trekken van de grote groep is in de praktijk echter meestal klein. Pas wanneer een niet-voorloper, iemand met een vergelijkbaar bedrijf, waarmee veel telers zich goed kunnen vereenzelvigen een methode toepast raken ze geïnteresseerd. De aanpak van de campagne

De kracht is dat spotlight-telers eerlijk vertellen wat het oplevert en wat het kost.

'Duurzaam telen begint bij jou' is hierop gebaseerd. In elke sector, verspreid over Nederland, is een aantal telers die een 'good practice' (gaan) toepassen op de voorgrond geplaatst: de spotlight-telers. Dit zijn doorsnee telers, 'de buurman', die eerlijk vertellen wat het oplevert en wat het kost (geld en inspanning).

Spotlight-teler Mark van Aert vertelt onder andere over BOS Botrytis in aardbei.

ARTIKEL

Botrytis

Tegen *Botrytis* bestaan er enkele good practices, zoals toepassen van een Beslissings Ondersteunend Systeem (BOS) in aardbei en asperge. Samen met Agrovision is onlangs bijvoorbeeld een weerpaal geplaatst voor een groep van aardbeientelers. De weergegevens worden gebruikt voor het BOS voor *Botrytis* en meeldauw in aardbei. Het helpt de teler bij het maken van een beslissing om het interval tussen de behandelingen en het juiste middel te bepalen en – waar mogelijk – te besparen op middelgebruik. Door deze aanpak komt de informatie en kennis direct terecht bij meerdere telers die als het ware meeliften met de spotlight-teler.

Duurzaam telen begint bij jou

Vanuit het project Duurzaam telen begint bij jou wordt de kennis samen met de spotlight-telers verspreid. Dit gebeurt via voorlichtingsmateriaal (folders), artikelen in kranten en tijdschriften met bijvoorbeeld interviews met de spotlight-teler en demonstraties waarbij de spotlight-teler zijn ervaringen deelt. De ervaring leert dat er een aantal (ongeveer acht) contactmomenten nodig is voordat een teler nieuwe methoden oppakt of apparatuur aanschaft. De spotlight-telers worden begeleid door DLV-adviseurs. De adviseurs nemen

de ervaringen van het project en de spotlight-telers mee naar andere bedrijven. Belangrijk bij het project is om naar het bedrijf te gaan om te zien hoe het gaat en om verder af te stemmen. De verbetering en inspanning moet aan beide kanten winst opleveren: zowel voor het milieu als voor de boer.

De diverse demo-dagen van de telersorganisaties zijn andere belangrijke routes om het project en de maatregelen bekendheid te geven. Het project Duurzaam telen begint bij jou sluit hier dan bij aan. Bij de aardbeimodag werd aan de hand van apparatuur en met behulp van de spotlight-teler voorlichting gegeven over hoe het BOS voor *Botrytis* werkt. Veel van de telers zijn lid van studieclubs, die zelf ook vaak weer actief zijn in het verspreiden van de kennis. Op die manier worden de good practices steeds breder toegepast. De campagne richt zich niet alleen op de telers zelf, maar ook op hun omgeving: het gezin, de adviseur, de afnemer en het waterschap; allemaal partijen die op een bepaalde manier invloed hebben op beslissingen van de teler.

Literatuur

- Wijnands FG & Brinks H (2010) Telen met toekomst: samen werken aan verduurzaming van gewasbescherming. *Gewasbescherming* 41 (2): 48-51
- Rovers JAJM (2010) "BOS is een mooie leidraad voor bewustere gewasbescherming in aspergeteelt". *Gewasbescherming* 41(2): 67-68

ARTIKEL

Duurzaam telen,
begint bij jou.

Duurzaam telen begint bij jou

Duurzaam telen begint bij jou is een project dat uitgevoerd wordt door CLM, DLV-Plant, ZLTO, Projecten LTO Noord, Arvalis en GBE communicatie, in opdracht van het ministerie van LNV.

Het project brengt good practices onder de aandacht van een grote groep telers. Het project is gestart op 1 januari 2009 en loopt tot eind december 2010.

Meer informatie: www.duurzaamtelenbegintbijjou.nl.